

שלום בוסטון ~ SHALOM BOSTON

כתבות,

הקשר
Hakesher
אירועים,
ומודעות

www.HaKeshetOnline.com

למודעות פירסום בלוח זה
ובמגזין הקשר, נא להתקשר
ל- 738-5038 (617)

המחלק הראשון בסדר שונה, תוך שהוא יוצר דינמיקות חדשות, שמוכילות לריתמוס טרי וצעיר, שמסיים את היצירה.

יוסף טל, שנולד ב-1910 בגרמניה, שם רכש את השכלתו בקומפוזיציה ובהוראת המוסיקה, היגר לפלשתינה ב-1934. תחילה התגורר בקיבוץ, ואחר-כך עבר לירושלים, שם לימד מוסיקה, ניגן בכבל והלחין. לאחר הקמת המדינה ניהל את האקדמיה למוסיקה בירושלים. מ-1950 השתייך לאוניברסיטה העברית, ונהיה ראש (הראשון) המחלקה המוסיקולוגית, שבה הקים גם את המרכז למוסיקה אלקטרונית, מדיום שהאמין בו ותרם לו מיצירתו. "הוא התנגד למה שכונה 'האסכולה הים-תיכונית' של המוסיקה הישראלית, בהאמינו, שניתן להחיל את השפה הבינלאומית של מוסיקה עכשווית על תכנים יהודיים, או 'ישראליים', מדגיש חנני. "הוא לא רק הטיף לכך, אלא הלחין מספר רב של יצירות, בעיקר אופרות, המבוססות על נושאים תנ"כיים ועל נושאים יהודיים אחרים. "אחרי הבכורה של 'סימפוניה מס. 1' כתב אחד היומונים הישראליים הנפוצים בביקורת, שאין ביצירה כל מרכיב מקומי, וכי היא יכולה להיכתב בכל מקום בעולם. היומון הנפוץ השני כתב בהתלהבות: "סוף-סוף יש לנו מוסיקה, שאנו יכולים לקרוא לה 'ישראלית'! טל, שכתב על-כך בזכרונותיו, סיכם: "מאחר שהשניים ביטלו האחד את השני, הרגשתי חופשי להמשיך בדרכי."

דוד קיין, נשיא "חברי אוסף הג'ודאיקה של הארזורד", שרואה בקונצרט הנוכחי "שיקוף של צד אחד בלבד של פניה הרבים של התרבות הישראלית, שמתועדים בעצמה באוסף הג'ודאיקה", הזמין, במיוחד לקונצרט, אצל בטי אוליבר, מלחינה ישראלית עכשווית עטורת פרסים (כולל פרס קוסובצקי), שהתגוררה רוב ימיה המקצועיים בפרינצה שבאסטיה, את היצירה "קריאות" בשביל נגן-הסקסופון המהולל קנת' רדנופסקי, (בשביל הקונצרט הקודם כתב לו יצירה המלחין והמנצח הישראלי גיל שוחט). רדנופסקי הופיע במשך עשרות שנים עם התזמורת ועם ההרכבים מהטובים בעולם, תחת שרביטתם של מנצחים בעלי-שם (כמו קורט מאזור), ורבים כתבו יצירות במיוחד בשבילו. הוא אמר להופיע גם בפסטיבל-ישראל.

בטי אוליבר, כיום פרופסור-חבר לקומפוזיציה במחלקה למוסיקה באוניברסיטת בר-אילן ומלחינה-בית בתזמורת הסימפונית של ירושלים, מסבירה, כי בכתבי היצירה שאבה את ההשראה מהאופי של השירה-למנוח בעת שמתפללים וקוראים טקסטים מקראיים, כמו-גם מהפולקלור ומהשירים המסורתיים הליתורגיים, ששרו בגולה יהודים ספרדיים ואשכנזיים (עם השפעות של מוסיקה צוענית, מחד-גיסא, ושל מוסיקה גיאורגיאנית, מאידך-גיסא), "שבמהותם הם מוסיקה ערבית קלאסית, שנשמרה מאות שנים... בדוידהם לאורך ובתוך ההסטוריה לקחו אתם את המוסיקה; מסעם נהפך למסע המוסיקה הפולקלוריסטית האוניברסלית דרך ההסטוריה."

"אני מציגה ביצירה מבט פנורמי של מעברים מוסיקליים ממקורות גיאורגיים ואנטיים שונים, תוך ניסיון להביא מטבעם ומרחם השונים, וליצור חיים-מוסיקליים-בצוואת המוגאנים וטבעיים", היא מדגישה. "זו סינתזה בין סגנון-הכתיבה הסימפוני המערבי והחומרים הקוליים והכלים, ששאובים מהמוסיקות הפופולריות המזרח-אירופית, המזרח-תיכונית והערבית; מטפורה מוסיקלית של געגועים לשלום ולאחווה בין מדינות במזרח-התיכון ובעולם-כולו."

המשך הכתבה בשבוע הבא...

כתבה וצילמה: ד"ר דניה שפירא

בחודשים האחרונים אנו מוצפים באירועים לכבוד יום-הולדתה ה-60 של מדינת-ישראל. פה-ושם יש זימות של סטודנטים מקומיים, כמו באוניברסיטת בוסטון, לאירוע-חוצות קטן של הצגת הישגיה של המדינה בגליות ובמשיכות הקהל באמצעות מנת פלאפל...

בשבועיים האחרונים נערכו בארגון מדוקדק, בזימתם של אנשי-אקדמיה מאוניברסיטאות נורת' איסטון והארזורד, קונצרטים חגיגיים, שמשכו אליהם קהל רב, שלא חדל להריע למוסיקאים ולמארגנים כאחד.

החטיבה לג'ודאיקה, בראשותו של ד"ר צ'ארלס ברלין, ב"ספריית ווידגר", שהיא חלק מספריית קולג' הארזורד שבאוניברסיטת הארזורד, רואה את יעודה בתיעוד העם היהודי במהלך ההסטוריה, תוך איסוף מידע, מסמכים, ספרות ותמונות, כדי לתמוך במחקר ובהוראה בתחום זה, וכדי לשמש מקור תיעודי רשמי לקהילה האקדמית. במסגרת זו שמים את הדגש על תיעוד החיים והתרבות במדינת-ישראל. כתוצאה מכך, באוניברסיטת הארזורד ניתן למצוא את האוסף הגדול ביותר בעולם של פרסומים ישראלים (ספרים, עיתונים, ירחונים, צילומים, פוסטרים, הקלטות, סרטים, מידע אלקטרוני ועוד) ושל חומרים ופרסומים הקשורים בישראל בעברית (בעיקר) ובשפות אחרות, שאינם מצויים אפילו בספריות-מחקר בישראל.

בשנים האחרונות, כחלק מהמטרה לשימור חומר-מחקר להקליית המחקר הארצית והבינלאומית, חבר הצוות של החטיבה לג'ודאיקה למוסדות ישראלים. בצוואת, בניצוחה המקצועי והמסור של וילט גלבוע, הם שוקדים על המשימה להפוך ארכיונים ישראלים, בעיקר חומרים חזותיים שהם כוללים, לדיגיטליים, כדי לאפשר גישה חופשית אליהם באמצעות הקטלוג הוירטואלי (VIA) של ספריית הארזורד (via.harvard.edu). היום מונה האתר מיליון פריטים מצולמים!

וילט גלבוע היא גם האחראית על ארגון הקונצרטים, שהתקיימו בשבועיים האחרונים במסגרת הכנס הבינלאומי "60 שנות תרבות ישראלית", שימשה החטיבה לג'ודאיקה, בראשותו של ד"ר צ'ארלס ברלין, ביום ראשון התקיים ב"תיאטרון סנדס" שבאוניברסיטת הארזורד קונצרט חגיגי, שקדמה לו הרצאתו של אבי חנני, ראש המחלקה למוסיקה קלאסית ברשות-השידור הישראלית, שניתח את עבודתם של המלחינים הישראלים, שיצירותיהם חושמו בקונצרט.

"פרויקט התזמורת המודרנית של בוסטון", בראשותו של גיל רז, שנחשב לאחד המנצחים האמריקנים מהדור החדש, שמעבירים את מוסיקת-העתיד הקלאסית, פתחה ב"חגיגת-ריקוד" (2008) מלבבת. הלחין את היצירה גרמיה קלמן כחוקרה ל"שנת-הילד" בישראל, (במקור נכתבה היצירה לתזמורת-הנוער של הקונסרבטוריון של ניו-אינגלנד). גרמיה הוא נער מחונן בן 15 מברוקליין, מסצ'וסטס. הוא החל לנגן על פסנתר בגיל ארבע, ובגיל שש כבר כתב יצירה לפסנתר, "ריקוד הדור". בינתיים הספיק לזכות בפרסים מרשימים, ביניהם: פרס מורטון גולד (2007) על יצירתו "סוויטת מחול לתזמורת". הוא ממשיך ליצור ולהופיע בנגינת יצירותיו המקוריות.

היצירה השנייה, שניגנה התזמורת, היא "מאחורי כל זה" (1997), מאת מרק קופיטמן, שביסס את יצירתו על שירי של המשורר הדגול יהודה עמיחי, "מאחורי כל זה מסתתר אושר גדול" (1974). קופיטמן נולד בסוף 1929 בברית-המועצות לשעבר, שם קיבל את הכשרתו המוקדמת בנגינה על פסנתר ובתיאוריה של המוסיקה. בד-בבד השלים לימודי-רפואה, אך בסופו של-דבר המשיך בלימודים ובהוראת קומפוזיציה. ב-1972 היגר קופיטמן לישראל, ומונה כפרופסור לקומפוזיציה באקדמיה למוסיקה על-שם רובין בירושלים. ב-1979 מונה כפרופסור-אורח קבע באוניברסיטה העברית. במהלך השנים הוזמן לאוניברסיטאות ומרכזי-מוסיקה ברחבי-העולם, שבהם קיבל פרסים רבים, ביניהם: פרס קוסובצקי, והרכבים מובילים מבצעים את יצירותיו.

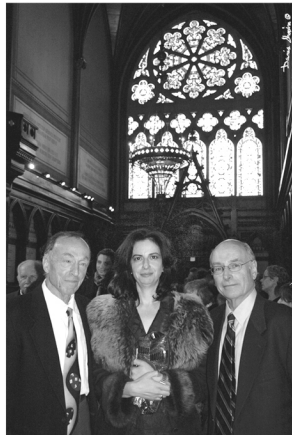
"מאז הגיעו לישראל", מציין חנני, "פיתח קופיטמן סגנון אישי, שהוא כור-היתוך של אלמנטים מהפולקלור היהודי ממקורות שונים ושימוש חסכוני של מוסיקה מודרנית." ביצירתו "מאחורי כל זה", כפי שכתב בעצמו, יצר רצף של "אפיוזות מוסיקליות, שבאות זו בעקבות זו בחופשיות, כמו שכבות של חלל דמיוני. בזרימה המוסיקלית חלק מהשכבות נעלמות בהדרגה, ואחרות נאלמות. לא יחברת אותן במכוון לאירועי-חיים אמיתיים מסוימים, אך אירועים כאלה בחולט יוצרים רקע חזק, אף-כי בלתי-נראה, לעולמם היצירתי. זו תערובת של השתקפויות של, ורגשות, מחשבות וחלומות על האנשים והמדינה, שאליהם אני משתייך."

היצירה השלישית בקונצרט הייתה "קונצרט למיתרים" (1947), מאת פאול בן-חיים, שנולד כפאול פרנקנבורגר במינכן למשפחה יהודית מבוססת. הוא למד ועסק שם בנגינה על פסנתר, בקומפוזיציה ובניצוח. ב-1933, עם עליית הנאצים לשלטון, היגר לפלשתינה, והתיישב בתל-אביב, שבה עסק בעיקר בקומפוזיציה, אך גם היה מנצח, פסנתרן ומורה. הזמרת ברכה צפירה הפגישה אותו לראשונה עם הניגונים ועם הפולקלור הים-תיכוניים, שנפכו לחלק בלתי-נפרד מעולמו המוסיקלי. "חשיבתו המוסיקלית", מדגיש חנני, "הייתה נקודת-ההתחלה של האסכולה הים-תיכונית של המוסיקה הישראלית."

בן-חיים כתב ב-1960: "אני מערב מכוח ילדותי במערב ומכוח חינוכי, אך אני נובע מהמזרח, וחי במזרח. אני באמת רואה בכך ברכה. הכניע של סינתזה של מזרח ומערב מעסיקה מוסיקאים מכל רחבי-העולם. אם אנו, תודות לכך שאנו חיים במדינה, שיוצרת גשר בין מזרח למערב, יכולים לתת תרומה צנועה לסינתזה כזאת במוסיקה, עלינו להיות מאוד שמחים."

היצירה "קונצרט למיתרים" הושמעה בירושלים ברדיו (ולא בציבור, בשל המתקשקש להכרות א"ע עם תכנית-החלוקה) במלאת לבן-חיים 50 שנה. "היצירה נכתבה בצורה של סוויטת בארוק, או קונצרטו גרוסו", מסביר חנני. "המוטיב המרכזי של הפרק הראשון, שחוזר לקראת סוף היצירה, לקוח מהאורטוריה שלי, 'ירוש', שהלחין לפני עזיבתו את גרמניה, ושלא בוצעה עד 1979. האלמנט הנוסטלגי עובר לאורך כל היצירה, ובעיקר בפרק האחרון 'אינטרמצו ליריקו', שבו הוא משתמש במוטיב 'הסתכל בפני' שמי הוא יכול-היה-להיות; אני גם נקרא לא-יותר, מאוחר-מדי, להתראות' (מתוך סונטה של דנטה גבריאל חסטי)."

היצירה "סימפוניה מס. 1" (1953) של המלחין הישראלי יוסף טל, שהלך לעולמו לפני חודשים בגיל 98, סבור אבי חנני, היא ביטוי לנטייתו הדרמטית, כפי שהיא מופיעה בעבודתו האינסטרומנטלית. "הוא פיתח את היישות של המוטיבים והשתנותם מקינה יהודית עתיקה בגולת פרס, שבמקור התכוון להשתמש בה בבאלט בשם 'על נהרות-כבל'. אפשר לשמוע את הקינה במלואה בקטע האמצעי של היצירה, מנוגנת בקלרינט-באס. החלק השלישי משתמש בנושאים

ממין לשמאל: ד"ר צ'ארלס ברלין, ראש החטיבה לג'ודאיקה בספריית קולג' הארזורד; וילט גלבוע, מארגנת האירוע; אבי חנני, ראש המחלקה למוסיקה קלאסית ברשות-השידור הישראלית.

Rami Kleinstein
in his critically acclaimed show
Kleinstein & the Piano

רמי קלינסטיין
במופע
קלינסטיין והפסנתר

Saturday December 6th,
8:00 pm
Ellsworth Theater
Pine Manor College
400 Heath Street Chestnut Hill

For tickets & info Call: 617-738-5038

תפוחים ותמרים
חזן מלך פלום
תאריך זה
תעצמו אותי
על הגשר הישן
כל מה שרצו
נצח ברוח
שביל הבריה
ימי התום
עבד של הזמן
ועוד

קוראים יקרים,

אנו מזמינים אתכם לקחת חלק פעיל ולכתוב מפרי עטכם כתבות, מאמרים וסתר חוויות אישיות בנושאים מגוונים. כגון: דעתכם הפוליטית, נשים בחברות הייטק, ביוטק וטכנולוגיה מובילות, אמונות, ספרים, החלפת טיפים, מרשמים למאכלים מועדפים, אירועים ציבוריים, שידועים לכם ושלאומרים להתרחש בחודשים אוקטובר, נובמבר ודצמבר (תערוכות, סרטים, מבצעים ופסטיבלים) וכד'. במילים אחרות, נשמח שתחלקו איתנו כל דבר שיכול לעניין את הקהילה הישראלית כאן בבוסטון. גם ילדים מוזמנים לצרף סיפורים, חוויות וציורים.

את החומר יש לשלוח באימייל לכתובת: Annette@HaKeshetOnline.com